

ED. BOURDET: «Μόλις έξεδόθη!...» (Θίασος Κυβέλης).—Βλέποντας τὸ ἔργο τοῦ Μπουρντέ, δὲν εἶναι δυνατὸ νὰ μὴ θυμηθοῦν, ὅσοι διάβασαν, τὰ παρακάτω λόγια τοῦ H. Barbuse δταν τὸν περασμένο χρόνο, ἔχαμνε τὴν περίφημη ἐκείνη ἔκκλησὴ του πρὸς τοὺς διανοουμένους. (Βλ. καὶ «Λογ. Ἐπιθ.» ἀρ. 3, 1927). «...Ἀντικειμενικὰ κρίνοντας, βλέπουμε τὴν τεράστια κερδοσκοπία, τὶς τεράστιες ρεκλάμες, ἀξίες ἀνυψωμένες μὲ τὴ δύναμη τοῦ χρήματος σὲ σύμβολα καὶ ἐπιβεβλημένες στὸς καταναλωτὲς ὅπως οἱ μάρκες τῶν φαρμακευτικῶν σπεσιαλιτέ... Ἐκμετάλλεψη ἀμερικανικοῦ συστήματος ἀπὸ μέρους τῶν ἐμπόρων ἐπιχειρηματιῶν ποὺ βάζουνε χέρι, ὄχι μόνο στὸ βιβλίον ἀλλὰ καὶ σ' ὅλα τὰ δημόσια μέσα τῆς καλλιτεχνικῆς ἐμφάνισης (Θέατρο, Κινηματογράφος, ραντιό, κλπ.)...» Τὸ «Μόλις ἔξεδόθη» τοῦ Μπουρντέ, εἶναι μιὰ πετυχημένη ἀπεικόνιση τῆς τεράστιας αὐτῆς ἐκμετάλλεψης· ἡ πρώτη ἰδίως πράξη εἶναι βγαλμένη μὲσ' ἀπὸ τὸν κόσμον αὐτὸ τῆς κερδοσκοπίας ποὺ δὲν ἀφίνει ἔξω μήτε συγγραφεῖς, μήτε ἀκαδημαϊκοὺς... Ὅλοι, ὅλα κινοῦνται σὰ μαριονέτες ἀπὸ ἓνα ἑκατόγχειρα, τὸ χρήμα, ποὺ ξαίρει τόσο καλὰ καὶ τόσο εὐκολα... ν' ἀνυψῶνει ἀξίες σὲ σύμβολα καὶ νὰ τὶς ἐπιβάλλει σὰ μάρκες φαρμακευτικῶν σπεσιαλιτέ... Μὰ καὶ ὁ μέγας ἀσθενής, τὸ ἀναγνωστικὸ κοινὸ, ποὺ κατάντησε νὰ ὑποβάλλεται στὴν κούρα τόσο ἔξυπνων τσαρλατάνων καὶ νὰ τοὺς κάνει τὴ μεγαλύτερη ξόδεψη, μήπως δὲν εἶναι ὁ κύριος αἴτιος; Καὶ τὸ κοινὸ αὐτὸ, ξαίρομε δὰ ποιά στοιχεῖα τῆς κοινῶνίας τὸ ἀπαρτίζουν. Οἱ ἄνθρωποι ποὺ εἴτε ἔμμεσα εἴτε ἄμεσα ἔχουνε συμφέρον στὴ διατήρηση αὐτοῦ τοῦ καθεστώτος. Εἶναι λοιπὸν παράξενο γιὰ τὸν ἐκδότην Μοσκά, ὁ τύπος αὐτὸς τοῦ σύγχρονου ἐπιχειρηματία, μπορεῖ νὰ θύει καὶ νὰ ἀπολύει;

Ὁ συγγραφέας τὰ εἶδε ὅλ' αὐτὰ καλὰ καὶ προσπάθησε νὰ τ' ἀποδώσει. Τὰ εἶδε ὅμως μέχρις ἐνὸς σημείου. Παραπάνω δὲ θέλησε νὰ πάει, γιὰ τὸ, ἀλοίμονο!... ἤξαιρε καὶ ποῦ ἔπρεπε νὰ καταλήξει. Στὶς κατοπινὲς πράξεις ἢ «βιρτουοζιτέ» τῆς σάτυράς του φαίνεται, ἀκριβῶς γι' αὐτὸ τὸ λόγο, χαλαρωμένη. Πλατυάζεται, κι' ὅσο κι' ἂν μᾶς δείχνει μερικὲς πλευρὰς τῆς ἐπιχειρηματικῆς αὐτῆς δράσης ἐξίσου ἐνδιαφέρουσες, ὥστόσο δὲν χρωματίζει τίς μὲ τὸν ἐνδιάθετο ἐκεῖνο σαρκασμὸ τῆς πρώτης πράξης. Διακρίνει κανεὶς τὴν προσπάθεια νὰ «φτιαχτεῖ» μιὰ

ὑπόθεση γιὰ νὰ συγκρατηθεῖ ὁ θεατὴς σὲ τέσσερις ὀλάκερες πράξεις.

Παρ' ὅλ' αὐτὰ ὅμως τὸ ἔργο εἶναι ἀρκετὰ ἐνδιαφέρον καὶ ὁ Βεάκης ἀπαράμιλλος στὸ ρόλο τοῦ ἐκδότη Μοσκά. Οἱ ἄλλοι ἠθοποιοὶ ἐπίσης καλοὶ.